

K E N D E L S E

afsagt den 19. maj 2020 af Vestre Landsrets 14. afdeling (dommerne John Lundum, Erik P. Bentzen og Lis Frost) i kæresag V.L. S-2602-19

Anklagemyndigheden

mod

KÆ

Født oktober 1998

(advokat Niels Peter Pedersen, Nibe)

Retten i Aalborg har den 6. december 2019 afsagt kendelse i sagen (18-8139/2019). Ved kendelsen opretholdt byretten den foranstaltning, som KÆ blev idømt ved dom af 15. september 2017.

Kendelsen er kæret af anklagemyndigheden, og kæremålet har været forhandlet mundtligt.

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået den idømte foranstaltning ændret til anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap, således at KÆ efter bestemmelse fra kommunen kan overføres til sikret afdeling, subsidiært ændring til anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap.

KÆ har påstået, at foranstaltningen ophæves, subsidiært at kendelsen stadfæstes.

Forklaringer

Bistandsværge X1 har supplerende forklaret, at KÆ fortsat er tilknyttet jobcentret. Han har ikke arbejde. KÆ bruger tiden med bl.a. at spille X-boks sammen med nogle kammerater. Det veksler, hvor ofte han er sammen med kammeraterne. De går i øvrigt meget op i biler. KÆ har kørekort. Han er ikke i gang med nogen uddannelse.

Samarbejdet med den tilsynsførende er foregået på . Hun har svaret på de spørgsmål, som den tilsynsførende har stillet. KÆ har ikke lyst til at være på . Hun har ikke støttet KÆ i, at han skal opholde sig på . Der er igen sket skift af tilsynsførende, men de har ikke mødt den nye tilsynsførende.

De har hele tiden ”haft en dør åben” for den tilsynsførende. Den første tilsynsførende, X2, så ikke KÆ's diagnose. Det gjorde den næste tilsynsførende, X3, heller ikke.

Hun tænker, at KÆ i de kommende år bor hjemme, og det ser hun ikke som et problem. Hun føler, at de kan give KÆ den støtte, der sikrer, at KÆ ikke begår ny kriminalitet. Der har ikke været optræk til, at KÆ begår ny kriminalitet. Denne sag har været en stor byrde for navnlig KÆ, men også for familien.

X4 har forklaret, at hun er ansat i Aalborg Kommune og er leder af den gruppe, hvor KÆ's sag behandles. Der er lige skiftet tilsynsførende for KÆ. X2 var først tilsynsførende for KÆ, derefter var X3 tilsynsførende. Da X3 blev sygemeldt, blev X2 igen tilsynsførende. X2 er nu blevet sygemeldt, og der er kommet en ny midlertidig tilsynsførende.

Der har været anmeldt tilsyn på , som er det botilbud, hvor KÆ skulle have ophold. Ankestyrelsen har tiltrådt opholdet for KÆ.

X3 har gengivet det manglende samarbejde og den udadreagerende adfærd og trusler. Denne adfærd kommer, når der bliver stillet krav til KÆ. Der har ikke været kontakt siden maj 2019 med KÆ.

står klar til, at KÆ kommer, men selv om KÆ har været hentet af politiet og kørt til , er der gået få timer, før KÆ er taget af sted igen. Kommunen vurderer, at det er afgørende, hvordan institutionen er udformet for at sikre, at KÆ ikke forlader stedet.

er godkendt til en bestemt målgruppe, og institutionen er valgt af kommunen til at håndtere KÆ . Det var planen, at der skulle ske en langsom indslusning af KÆ på , som kunne tage højde for KÆ's særlige behov og interesse. Indslusningen eller indkøringen var tidsbegrænset. Det var meningen, at KÆ skulle bo på institutionen.

Rettens begrundelse og resultat

KÆ blev ved dom af 15. september 2017 dømt for seksuelle krænkelser af tre mindreårige drenge.

Efter udtalelsen af 1. juli 2019 fra tilsynsmyndigheden, Aalborg Kommune, og udtalelsen af 19. september 2019 fra Samrådet vedrørende Udviklingshæmmede Lovovertrædere i Nordjylland lægger landsretten til grund, at det med den nuværende foranstaltning er vanskeligt at motivere KÆ i forhold til at deltage i en anbringelse og i det kriminalpræventive tilsyn, og at der derfor ikke for tiden er kommunalt tilsyn med KÆ's færden, adfærd og udvikling. Alle hjælpetilbud, som eventuelt kunne støtte KÆ i en positiv udvikling, bremses af KÆ eller hans familie, herunder bistandsværgeren.

Samrådet vedrørende Udviklingshæmmede Lovovertrædere i Nordjylland har anbefalet en foranstaltning, der muliggør overførsel til sikret afdeling.

Der er på den anførte baggrund ikke grundlag for at ophæve den idømte foranstaltning, heller ikke efter proportionalitetssynspunkter. Det må i stedet anses for formålstjenligt for at sikre, at KÆ får den støtte, som tilsynsmyndigheden vurderer, der er nødvendig, for at han ikke begår ny kriminalitet, at foranstaltningen efter dommen af 15. september 2017 ændres som påstået af anklagemyndigheden, jf. straffelovens § 72, jf. § 68, 2. pkt. Mindre indgribende foranstaltninger kan ikke anses for tilstrækkelige.

Landsretten tager herefter anklagemyndighedens principale påstand til følge.

T h i b e s t e m m e s:

Den foranstaltning, som KÆ blev idømt ved Retten i Aalborgs dom af 15. september 2017, ændres til, at KÆ anbringes i institution for personer med vidtgående psykiske handicap, således at han efter bestemmelse fra kommunen kan overføres til sikret afdeling.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for begge retter.

John Lundum

Erik P. Bentzen

Lis Frost

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 19. maj 2020

Britt Fusager

retssekretær

Udskrift af dombogen

K E N D E L S E

afsagt den 6. december 2019

Rettens nr. 18-8139/2019

Politiets nr. 5100-10281-00120-18

Anklagemyndigheden

mod

KÆ

Født oktober 1998

Ved dom af 15. september 2017 blev KÆ fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 225, jf. § 216, stk. 2, jf. til dels stk. 1, og § 232.

KÆ blev dømt til at undergive sig tilsyn af kommunen, således, at domfældte efterkommer tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde, og således at tilsynsmyndigheden kan træffe bestemmelse om anbringelse i institution for personer med vidtgående psykisk handicap, jf. straffelovens § 68. Der blev ikke fastsat længstetid for foranstaltningen

Anklagemyndigheden har den 14. november 2019 indbragt sagen for retten, jf. straffelovens § 72.

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået, at foranstaltningen ændres, således at dommen ændres til dom til anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap, således at domfældte efter bestemmelse fra kommunen kan overføres til sikret afdeling.

KÆ har påstået, at foranstaltningen ophæves.

Sagens oplysninger

Samrådet vedrørende Udviklingshæmmede Lovovertrædere i Nordjylland har afgivet udtalelse af 19. september 2019. Heri anbefales det:

"På baggrund af tilbagemeldingen fra tilsynsførende kommune anbefaler Samrådet at nuværende foranstaltning bør skærpes til en foranstaltning, der giver mulighed for at overføre KÆ til sikret afdeling, hvis ophold på åben afdeling ikke sikrer, at tilsynskommunen kan gennemføre tilsyn, levere fornødne pædagogiske indsatser m.v. Samrådet medinddrager arten af den begåede kriminalitet.

Samrådet finder således grundlag for at anbefale en skærpelse af nuværende foranstaltning til:

Dom til: anbringelse i boform for personer med vidtgående psykiske handicap, således at den domfældte efter bestemmelse fra kommunen kan overføres til sikret afdeling."

I et tillæg hertil af 1. juli 2019 har Aalborg Kommune blandt andet udtalt:

" KÆ har gentagne gange udvist manglende erkendelse, accept og forståelse i forhold til vilkår i dom og foranstaltning og nægtet at deltage i forhold til det kriminalpræventive tilsyn, hvorfor det blev vurderet af tilsynsmyndigheden i efteråret 2018 at det var strengt nødvendigt at flytte KÆ på institution.

Det vurderes nødvendigt at der ud fra et fagligt perspektiv fokuseres og observeres på KÆ's adfærd og evt. ændringer heraf og at der sideløbende hermed sættes ind i kriminalpræventivt tilsyn med fokus på at mindske risikoen for recidiv og ny kriminalitet. Det vurderes at være strengt nødvendigt med en socialpædagogisk udredning i forhold til at udrede KÆ's daglige støttebehov, med henblik på at støtte KÆ i at opnå en hverdag med struktur og trivsel. Det vurderes at KÆ har behov for massiv guidning og vejledning omkring hverdagens aktiviteter at KÆ har behov for ydre styring i forhold til planlægning og strukturering, således at han trods hans autisme og mentale retardering kan opnå en hvis form for forståelse og erkendelse af sine udfordringer.

Det vurderes at en anbringelse til et socialpædagogisk opholdssted i henhold til foranstaltningen fortsat er nødvendig, såfremt der skal sikres mulighed for ændring og evt. udvikling i KÆ's adfærd i forhold til både egen opfattelse, fremtoning og ageren blandt andre mennesker. Hertil vurderes det at en anbringelse giver mulighed for at KUNNE påbegynde den absolut nødvendige pædagogiske udregning, på baggrund af observationer i forhold til interaktionen med andre unge i det sociale rum, med henblik på at kunne vurdere KÆ's kompetencer i forhold til de sociale spilleregler, samt det sociale og offentlige rum.

Det er, med baggrund i ovenstående, tilsynsmyndigheds opfattelse at en anbringelse på et socialpædagogisk opholdssted i henhold til Servicelovens § 108, med en socialpædagogisk tilgang fortsat er absolut påkrævet og strengt nødvendigt, såfremt der skal kunne gennemføres kriminalpræventive tilsyn, samt kunne udarbejdet en vurdering i forhold til risikoen omkring recidiv og ny kriminalitet.

Dog vurderes det at der i forhold til nuværende foranstaltning ikke findes tilstrækkelige handlemuligheder der giver myndighed mulighed for at kunne varetage KÆ's behov for støtte, da det gennem de sidste mange måneder har vist sig vanskeligt at motivere KÆ i forhold til at deltage både hvad an-

går anbringelse og det kriminalpræventive tilsyn. Der er for nuværende ingen former for tilsyn/el. kommunal fagligt opsyn med KÆ's færden, adfærd og udvikling, hvorfor det ikke er muligt at vurdere om der er risiko for recidiv el. ny kriminalitet.

Det vurderes at en anbringelse på et socialpædagogisk opholdssted med baggrund i nuværende foranstaltning, ikke vil kunne sikre hverken observationer, eller udvikling trods faglig kvalificeret personale, da det som allerede afprøvet i nuværende foranstaltning viser sig vanskeligt at fastholde KÆ på opholds/anbringelsesstedet. Der findes i henhold til Tilsynsmyndighed ikke tilstrækkeligt lovhjemmel i forhold til at tilsynsmyndigheden selvstændigt kan tilbageføre og fastholde KÆ på opholdsstedet under nuværende type 4 foranstaltning, hvorfor tilsynsmyndigheden anmoder om at foranstaltningen skærpes til type 2 med henblik på anbringelse på sikrede institution således at det kriminalpræventive tilsyn kan sikres, den pædagogiske udredning kan opstartes og der kan ydes en daglig støtte med henblik på at skabe udvikling og dertil stabilitet, ro og tryghed omkring KÆ.

Tilsynsmyndigheden indstiller, med baggrund i risiko for recidiv og ny kriminalitet at nuværende foranstaltningen skærpes til doms type 2, med henblik på anbringelse på sikrede institution, således at tilsynsmyndigheden kan sikre at KÆ opholder sig på institutionen, at KÆ observeres af fagprofessionelt personale, modtager det kriminalpræventive tilsyn og støttes i ikke at begå ny kriminalitet."

KÆ har forklaret, at han har det sådan set godt nok. Han bor hjemme ved sine forældre, og det har han altid gjort. Det fungerer fint med at bo der. I dagtimerne er han sammen med sine venner. Han følger ikke noget undervisning lige nu, men det har han gjort. Han har på et tidspunkt været oppe på , men han er aldrig flyttet derop. Han vil ikke flytte derop. Han har det bedre, når han er hjemme, og derfor vil han ikke flytte derop. Han vil heller ikke flytte ind på en anden institution, og han er velkommen til at blive boende hjemme. Da han fik dommen, startede tilsynsførende med komme hjem til ham. Den tilsynsførendes attitude var flabet fra han kom ind af døren, og så ville han ikke snakke med ham. Den tilsynsførende han har nu, har han haft få samtaler med. Det fungerer fint med den nye tilsynsførende, og han ved ikke, hvorfor den tilsynsførende beskriver det som negativt. Han har ikke haft møde med den tilsynsførende hver 14. dag. Han vil gerne ud og finde et arbejde. Han har ikke nogen planer om noget specifikt arbejde lige nu. Han har tidligere haft nogle jobs, hvor han tømte affald, klargjorte biler og hentede reservedele. Han har også arbejdet på et dækcenter, hvor han skiftede dæk og lappede dæk. Han vil gerne have et arbejde med biler. Sagen her plager ham meget. Han har haft selvmordstanker og han har været stukket af. Det er sagen her, der bliver ved med at hænge over ham. Han har det fint, og han kunne ikke finde på at gøre noget igen, som han gjorde i dommen af 2017. Han har siden haft en kæreste i lidt mere end et halvt år, men det har han ikke længere. Man behøver ikke at frygte, at han laver sek-

suelle overskridende krænkelser igen. Han vil være indstillet på tilsyn, hvis det ikke handler om, at han skal fjernes fra hjemmet. Han vil også være indstillet på jobtræning eller lignende. Han kan ikke overskue, hvis han skal bo andre steder end hjemme.

Bistandsværgeren har forklaret, at hun ønsker, at KÆ får så normalt et liv, som han nu kan. KÆ har struktur i sin hverdag nu, og de søger jobs til ham. Han er tilknyttet jobcenteret. Hun mener, at KÆ har brug for ro. Der er gået to år fra dommen, og KÆ har ikke begået ny kriminalitet i mellemtiden. KÆ har haft en kæreste, og hun har ikke observeret noget, der kunne tyde på frygt for recidiv. Det passer ikke, at hun ikke vil samarbejde med kommunen. Hun vil sagtens kunne viske tavlen ren, hvis der skal en ny tilsynsførende ind i deres hjem. Hun har talt med den nye tilsynsførende, og hun har svaret på de spørgsmål, som hun er blevet stillet af vedkommende. Der har ikke været de tilsyn fra kommunen, som har planlagt. Hun vil gerne være med til at sætte dagsordenen for det, der skal tales med KÆ om. Hun ser gerne, at KÆ bliver boende hjemme.

Rettens begrundelse og afgørelse

Efter straffelovens § 72 må en foranstaltning ikke opretholdes i længere tid og videre omfang end nødvendigt. Spørgsmålet om ændring eller endelig ophævelse af en foranstaltning afgøres efter straffelovens § 68 med udgangspunkt i, hvilken foranstaltning der i det enkelte tilfælde kan anses for formålstjenlig for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

KÆ er ved dommen af 15. september 2017 dømt til at undergive sig tilsyn af kommunen, således at domfældte efterkommer tilsynsmyndighedens bestemmelse om opholdssted og arbejde, og således at tilsynsmyndigheden kan træffe bestemmelse om anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap. Der er ikke fastsat længstetid for foranstaltningen.

Det fremgår af udtalelse af 19. september 2019 fra Samrådet vedrørende udviklingshæmmede lovovertrædere i Nordjylland, at Aalborg Kommune, som tilsynskommune ikke har kunnet efterleve den kommunale forpligtelse, der er forbundet med den idømte foranstaltning, da det ikke har været muligt at føre et reelt kriminalpræventivt tilsyn, herunder få gennemført en anbringelsesbeslutning fra oktober 2018. Det fremgår videre, at der ikke er kontinuerlige tilsyn med KÆ på nuværende tidspunkt, hvorfor tilsynsmyndigheden ikke kan foretage en vurdering af KÆ's mentale tilstand, herunder risiko for ny kriminalitet, da hjælpetilbud, som kunne støtte KÆ i en positiv udvikling, enten bremses af KÆ eller hans familie, herunder bistandsværge.

Det fremgår af udtalelse, af 1. juli 2019 fra tilsynsmyndigheden, at tilsynsmyndigheden indstiller, at der med baggrund i risiko for recidiv og ny krimi-

nalitet at nuværende foranstaltning skærpes til dom med henblik på anbringelse på sikrede institution, således at tilsynsmyndigheden kan sikre, at KÆ opholder sig på institutionen, at KÆ observeres af fagprofessionelt personale, modtager det kriminalpræventive tilsyn og støttes i ikke at begå ny kriminalitet.

Selv om der ikke er oplysninger om ny kriminalitet, finder retten under hensyn til, at KÆ ikke samarbejder positivt vedrørende hjælpetilbud, at der fortsat er risiko for ny kriminalitet.

Retten finder på denne baggrund ikke tilstrækkeligt grundlag for at ophæve den idømte foranstaltning.

Da den idømte foranstaltning allerede giver mulighed for, at tilsynsmyndigheden kan træffe bestemmelse om anbringelse i institution for personer med vidtgående psykisk handicap, finder retten, at der heller ikke et tilstrækkeligt grundlag for at tage anklagemyndighedens påstand til følge.

Derfor bestemmes:

Den foranstaltning, som KÆ blev idømt ved dom af 15. september 2019 opretholdes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

Stine Kvesel Mortensen

dommerfuldmægtig

/nafj

Udskriftens rigtighed bekræftes.

RETten I AALBORG, den 6. december 2019

Trine Corvenius Sørensen

elev